

Aanvrager:	Stichting SETUP
Titel:	Sorry accepted! Towards reconstructing shared reality
Gevraagd bedrag:	€ 316.000

POSITIEF

Inleiding en samenvatting

SETUP is een in Utrecht gevestigd medialab en kennisplatform voor een technologie-kritische samenleving. De focus van de organisatie ligt niet alleen op het tonen en bevragen van nieuwe technologie, maar ook op het laten horen van een ethisch tegengeluid. Hierbij betreft ze een breed publiek, van bestuurders tot opiniemakers en scholieren. Ze biedt hen vocabulaire om mee te doen aan het debat over de gevolgen van digitalisering en technologie. Hiernaast toont ze het belang van ontwerpkracht binnen dit debat.

SETUP's missie is het creëren van een technologie-kritische samenleving. Ooit leidt dat tot nieuwe hardware, platformen en machtsstructuren. Maar het begint bij een kritische maatschappij om al die systemen heen. Kunstenaars hebben hierin een belangrijke rol: het verbeelden, agenderen, bieden van een breder perspectief en het stellen van kritische vragen. Niet alleen als spiegel, maar ook als breekijzer. SETUP wil een breed publiek het vocabulaire bieden om een eigen mening te vormen over de rol van technologie in de samenleving. SETUP stelt dat dit vermogen om creatief en kritisch te denken en handelen niets te maken heeft met opleidingsniveau, politieke kleur of culturele achtergrond, maar met het kunnen aannemen van een open en nieuwsgierige houding. In 2021 bouwt het platform door op het 2020-thema 'Sorry'. SETUP heeft gekeken hoe verantwoordelijkheid nemen eruitziet, maar er mist in dit thema nog een volgende stap: het ritueel van vergeven. In 2021 wil het deze thema's toevoegen aan het publieke debat. Met de lessen van vergevingsfilosofie kijkt SETUP in 2022 vervolgens naar de wederopbouw van een gedeelde werkelijkheid. De corona-periode werd veelvuldig aangeduid als momentum voor grote veranderingen. SETUP verwacht daarom dat wederopbouw een onderdeel zal zijn van de 'zeitgeist' anno 2022. Big tech lijkt ogenschijnlijk ongeschonden uit die drang naar verandering te komen. De omzet van deze bedrijven groeide in deze periode juist naar recordhoogte. Tegelijkertijd heeft technologie een monopolie gekregen op onze werkelijkheidsproductie. Huidige wereldwijde polarisatie, populisme, demonstraties en rellen zijn een 1-op-1 gevolg van de polariserende werking van algoritmes. Het is niet de vraag of technologie wel of niet een onderdeel is van werkelijkheidsproductie, maar hoe we dit op een menswaardige manier gaan vormgeven. Deze onderzoeken worden gebundeld in één overkoepelend plan, met artistiek ontwerpend onderzoek, presentaties en ontwerptrajecten binnen maatschappelijke organisaties.

Financiële analyse

SETUP vraagt een bedrag aan van € 316.000 in de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma voor een 2-jarig programma. In de periode 2017-2020 is de organisatie jaarlijks ondersteund voor het activiteitenprogramma vanuit het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Daarnaast ontving de organisatie afgelopen jaren ondersteuning via diverse open oproepen van het fonds. SETUP heeft een voldoende solide financiële positie. Het vermogen om op korte en lange termijn aan verplichtingen te voldoen, alsook het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen, zijn momenteel op orde. Er is geen noemenswaardige groei of krimp voorzien. De gemiddelde jaarlijkse begroting valt in 2021-2022 7% hoger uit dan de kosten in 2019.

SETUP onderschrijft de Fair Practice Code. Er wordt gebruikgemaakt van de Richtlijn Functie- en Loongebouw Presentatie-instellingen voor beeldende kunst. SETUP wil meer toewerken naar het aanbieden van arbeidscontracten in plaats van freelance-overeenkomsten.

Overwegingen van de commissie

De adviescommissie laat zich in positieve bewoordingen uit over SETUP. Ze spreekt haar waardering uit voor de onderscheidende visie en de speelsheid en eigenheid waarmee het platform een bijdrage levert aan het creëren van een technologisch, kritische samenleving. Het Dot-sorry-project, een poging om het .sorry topleveldomein te registreren of het recente ontwerptraject 'leven met corona-apps' dat onder meer thema's agendeert als schijnveiligheid, sociale structuren en polarisatie, getuigt daarvan.

Ook wat betreft de opzet van het tweejarig activiteitenprogramma 'Sorry accepted! Towards reconstructing shared reality' is de commissie positief gestemd. Ze stelt dat SETUP haar activiteiten helder uiteenzet in drie bedrijfsonderdelen: het medialab met artistiek ontwerpend onderzoek, het campagnebureau en het ontwerp bureau. Het inzetten van de zogenaamde de ontwerpmetafoor van de Doomsday-klok, gerelateerd aan drie centrale thema's, noemt ze tevens een mooi vertrekpunt en een goede manier om te kunnen inspelen op de actualiteit. Daarnaast acht ze het waardevol dat de organisatie werkt aan langdurige programmalijnen, inhoudelijk voortbouwt op lopend onderzoek en tegelijkertijd specifieke thema's voor 2021 en 2022 stelt. Het onderzoek naar technologie en vergevingsfilosofie en de aandacht voor wederopbouw, na de corona-periode, noemt ze actueel, onderscheidend en aansprekend voor een breed, geïnteresseerd publiek. De commissie heeft het vertrouwen dat SETUP met het voorgestelde programma het nationale, publieke debat zal voeden en mede dankzij de samenwerking met scholen, overheden en bibliotheken daadwerkelijk impact zal genereren bij een diverse doelgroep. Tevens acht ze de samenwerking binnen het AiR programma met maatschappelijke organisaties als Amnesty International rondom de bescherming van digitale mensenrechten of de samenwerking met de arbeidsinspectie rondom discriminatie, relevant. Tot slot kijkt de commissie uit naar de grote, professionele exposities die de organisatie beoogd.

Kijkend naar de criteria van de regeling dan beoordeelt de commissie de artistieke en maatschappelijke waarde van het activiteitenprogramma als goed. De relevantie van de gekozen thematiek voor het vakgebied en de mate van divers publieksbereik worden als sterke punten gezien. Tot slot is de consistentie in doel en opzet van de aanvraag is in de ogen van de commissie goed.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag te honoreren voor het aangevraagde bedrag van € 316.000. Ze verwacht, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat de instelling in voldoende mate aansluit op de doelstellingen van de Regeling 1- en 2-jarig activiteitenprogramma en op nationaal niveau een waardevolle bijdrage zal leveren aan het veld.